

Co zrobić w przypadku blokady konta bankowego

Kto i kiedy może zablokować przedsiębiorcy konto bankowe? Jakie działania podjąć w takiej sytuacji, aby odzyskać dostęp?

Jarosław Królik

j.krolak@pb.pl

Zablokowanie rachunku bankowego to jedno z najbardziej niebezpiecznych i stresujących zdarzeń dla przedsiębiorcy. Brak możliwości dysponowania własnymi pieniędzmi często jest dla firmy jak gwóźdź do trumny. Można jednak próbować minimalizować zagrożenie i skutki blokady. Podpowiadamy, co zrobić.

Zaskoczenie po logowaniu

W sytuacji blokady konta bankowego właściciel firmy nie ma możliwości dokonania inwestycji, kupienia maszyny czy pojazdu, zapłacenia kontrahentom, wypłaty pensji pracownikom, zapłacenia rachunku za prąd czy wodę. Przedsiębiorca, którego historię opisywał PB, opowiadał, że po blokadzie konta nie mógł nawet zapłacić z pieniędzy firmowych za wykonanie kserokopii kilku stron dokumentu.

Blokadę rachunku bankowego może zastosować kilka instytucji (wymieniamy je w ramce). O braku dostępu przedsiębiorcy dowiadują się zwykle dopiero w chwili niemożności skorzystania z niego.

– O każdym z rodzajów blokady posiadacz rachunku bankowego najczęściej dowiaduje się nie z oficjalnej informacji, pisma organu czy prokuratury, ale po zalogowaniu się na swój rachunek maklerski lub bankowy – zwraca uwagę Marcin Jaklewicz, adwokat z kancelarii Kopec Zaborowski.

Co robić, gdy dowiemy się o blokadzie? Przede wszystkim należy się dowiedzieć, jaka była jej przyczyna, jaki organ o nią wnioskował oraz która prokuratura jest zaangażowana w sprawę.

– Należy zwrócić się z pytaniami do podmiotu prowadzącego rachunek bankowy, tj. do banku, spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej (SKOK) lub do domu maklerskiego. Ze względu na to, że bank lub SKOK mogą z własnej inicjatywy dokonać blokady, te podmioty będą znały bezpośrednio przyczynę jej zastosowania. Może się okazać, że przyczyną blokady jest pojedynczy, ale niestandardowy przelew zagraniczny z egzotycznego kraju. Niezależnie od tego, co jest przyczyną blokady, druga z istotnych informacji mówi o tym, do której prokuratury wysłana została informacja o podejrzeniu popełnienia przestępstwa – wyjaśnia Marcin Jaklewicz.

Zabezpieczaj dowody

Jeżeli już dowiemy się, kto i dlaczego zajął nam konto, warto pamiętać o tym, aby

88,5

mln zł ▶ To łączna kwota pieniędzy zablokowanych przez skarbowkę w 2023 r. na kontach bankowych firm. Dla porównania – w 2022 r. były to 42 mln zł.

zebrać dokumenty świadczące o naszej niewinności.

Zdaniem Macieja Jaklewicza prawdopodobieństwo dostarczenia do prokuratury dokumentacji przed podjęciem przez nią decyzji o blokadzie jest niewielkie, jednak może wpłynąć na zmianę postanowienia przez prokuratora lub stanowić wartościowy materiał dowodowy przy zażaleniu na taką decyzję.

– W przypadku ustalenia, że to nie bank lub SKOK z własnej inicjatywy dokonały blokady, ale została ona nałożona wskutek wniosku Generalnego Inspektora Informacji Finansowej (GIIF) lub Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) – albo że jest efektem działania Krajowej Administracji Skarbowej (KAS), uzyskujemy cenne informacje wskazujące nam kierunek gromadzenia dokumentacji, która świadczy także o braku podstaw do dokonania stałej blokady – zwraca uwagę mecenas.

Jeżeli inicjatorem zablokowania konta jest GIIF, to właściwą reakcją jest zgromadzenie wszelkiej dokumentacji potwierdzającej transparentny charakter dokonywanych na rachunku transakcji, najczęściej stricte powiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. GIIF wnioskuje bowiem o dokonanie blokady na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

Przy blokadzie KNF należy gromadzić dowody potwierdzające bezpodstawność twierdzeń, że transakcje na rachunku związane są z wykorzystywaniem informacji

niejawnych bądź miały na celu manipulację rynkową.

– Działania podejmowane na wypadek blokady przez szefa KAS muszą skupić się nie tylko na zgromadzeniu i opisaniu rozliczeń podatkowych czy opisaniu prawidłowości

ksiąg rachunkowych, ale też na wykazaniu faktycznego obrotu towarami lub dostarczaniu usług. W każdym przypadku istotny jest czas reakcji i skrupulatność w opisaniu dokumentacji, transakcji lub modelu biznesowego – podkreśla Marcin Jaklewicz. 📌

Kto może blokować rachunki bankowe

- ▶ Generalny Inspektor Informacji Finansowej dokonuje blokady na podstawie przepisu ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu – w praktyce najczęściej opierając się na uzasadnieniu podejrzenia przestępstwa prania pieniędzy
- ▶ Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego na mocy ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym ma uprawnienie do żądania dokonania blokady rachunku (także maklerskiego) w przypadku podejrzenia, że transakcje mogą mieć związek z popełnieniem przestępstw: nieuprawnionego wykorzystania informacji poufnej, nieuprawnionego udzielania rekomendacji lub nakłaniania do transakcji na instrumentach finansowych oraz manipulacji instrumentami finansowymi
- ▶ Bank lub SKOK może z własnej inicjatywy dokonać blokady rachunku, jeśli nabierze podejrzenia, że zgromadzone na rachunku bankowym pieniądze pochodzą lub mają związek z przestępstwem skarbowym albo przestępstwem innym niż pranie pieniędzy lub finansowanie terroryzmu. Typowanie podejrzeń jest umożliwiające przez działanie algorytmów zaprogramowanych na selekcjonowanie działań świadczących o tym, że zgromadzone na koncie pieniądze pochodzą z przestępstwa
- ▶ Szef Krajowej Administracji Skarbowej – na podstawie ordynacji podatkowej w razie podejrzenia przestępstw skarbowych. To blokada stosowana na podstawie tzw. analizy ryzyka wykorzystywania rachunku bankowego do przestępstw, dokonywana przez System Teleinformatyczny Izby Rozliczeniowej

W trzech pierwszych przypadkach o ostatecznym istnieniu blokady nie decyduje bank lub instytucja wnioskująca. O zastosowaniu każdej z blokad na określony czas, zależnie od tego, z czyjej inicjatywy ona nastąpiła (48, 72 lub 96 godzin), jest informowany prokurator, który ostatecznie zatwierdza blokadę i decyduje o jej stosowaniu na dłuższy czas.

W przypadku organów skarbowych o blokadzie do 72 godzin decyduje szef KAS. Może ją przedłużyć do 3 miesięcy. Od takiego postanowienia można odwołać się do sądu.